

Biblioteka
ČAROBNA KNJIGA

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Lars Saabye Christensen
“Herman”

Copyright © CAPPELEN DAMM AS 1993
Copyright © 2014 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

“This translation has been published with
the financial support of NORLA”.

ISBN 978-86-7702-340-9

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštamovati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2014.

Laš Sobi Kristensen

HERMAN

S norveškog prevela
Mirna Stevanović

**Čarobna
knjiga**

JESEN

Herman zabaci glavu i gleda žuto i crveno labavo lišće krošnje. Između tankih crnih grana vidi nebo kojim u svim pravcima jurčaju oblaci. Od te poze mu se malo zavrti u glavi, kao da to on vitla svom snagom. No, to je možda i prijatno, barem neko vreme, samo da se ne sudari s Monolitom. Zatvori oči, ali umalo padne, pa ih brzo otvori i s olakšanjem odahne. Još uvek je u Frogner parku, nije se pomerio ni centimetar.

A onda vidi kako prvi list otpada; visi na samom kraju jedne grane i ne deluje posebno solidno. Vetar ga neprestano okreće ukруг, i list onda krene da plovi ka fontani, kao probušena zimovka. Herman potrči za njim, i sve vreme gleda u crvenu, nepomičnu tačku u vazduhu. Vetar podiže i spušta list, Herman sprinta u cikcak preko šljunka nadajući se da je jutros vezao pertle duplim babljim čvorom. A onda list, ili vetar, kao da odustane, i list umorno krene ka zemlji, baš ispred Hermana. On naglo stane, širom otvori usta, skoči i usnama uhvati list, savršeno poput glasnog mravojeda.

I baš tad primeti da ga neko špijunira; neko stoji iza jedne od statua, vidi kako malko viri jedan roze ranac. On se ukopa u mestu, s listom u ustima. Nema baš neki ukus, ali probao je on i gore, na primer čvrstu pokoricu pudinga od čokolade, kajmak s mleka ili jegulje koje njegov otac peca na keju. Ranac odjednom nestane, ali on zna da je neko i dalje tamo, iza statue one ogromne žene kojoj barem šesnaestoro dece visi iz kose. I dok tako stoji i

pita se šta da radi, proguta list. Baš je to čudno – isti onaj list koji je maločas visio na ogromnom drvetu sad je na dnu njegovog stomaka. Možda danas za ručak neće morati da jede povrće.

Onda se devojčica pokaže. To je Rubi, Rubi iz njegovog odeljenja. Sve vreme je stajala iza statue. Herman nije siguran da mu se to baš sviđa. Rubi ima mnogo riđe kose. Neki kažu da u njoj ima pet ptičijih gnezda. Ruke drži iza leđa, kao da ima neku ogromnu tajnu. Čudno gleda Hermana, jedno oko joj je poluzatvoreno.

– Ti jedeš lišće? – pita Rubi.

– Ponekad.

– Ne poznajem nikoga ko jede lišće.

– Onda ne poznaješ baš puno ljudi – kaže Herman i pokupi ranac koji je stajao pored klupe.

Rubi krene za njim i zagleda mu se u lice.

– Jel' ti to mene pratiš? – pita Herman.

Rubi se glasno nasmeje i još više listova opadne s drveća.

– Hranila sam svoju patku šargarepom i viršlom. Možda ćeš se razboleti. Već izgledaš bolesno.

– Zdrav sam kao riba – kaže Herman. Tako kaže njegov deda iako leži u krevetu s baldahinom na trećem spratu i ne može da hoda. Ali možda baš zato kaže da je zdrav kao riba.

– Ribe ne jedu lišće – kaže Rubi.

– Jedu crve. To je još gore.

Idu zajedno preko mostića u parku. Ispod Ljutka spava jedan pijanac koji deluje skoro jednako ljutito. Bazeni na kupalištu Frogner su prazni i zeleni, a velika skakaonica doseže skroz do neba. Uskoro će početi da pada kiša. Dole na jezeru patke plivaju jedne oko drugih i nemaju pojma. Jedan labud raširi krila, ali

se predomisli, pa ih skupi. Rubi se nagne preko ograde i pokaže prstom.

- Ono je moja patka!
- Tvoja?
- Ona koju hranim.
- Kako ih razlikuješ?

Rubi se okrene ka Hermanu, odmahne glavom, ogromna riđa frizura poskoči, ali joj barem iz kose nije izletela nijedna ptica.

– Neću da ti kažem. – Ali onda brzo doda: – Možda neki drugi put.

Nastave dalje ka kapiji parka, bez reči, ali kad se nađu u Ulici Ćirkevejen, ona mu se još više približi i veoma dugo zuri u njegovo lice. Herman se unervozi.

- Jel' sad izgledam bolesno?
- Oči su ti skroz zelene! A nos ti je narandžast!

Zatim otrči uzbrdo prema Majorstui. Kod Ulice Oskara Matisena okrene se i mahne, ali Herman to ne vidi, već je na putu ka Šilebeku. Sad mu je zaista loše. Možda će se stvarno razboleti, možda mu se ruke pretvore u grane i nekom padne na pamet da ih na zimu naseče za potpalu. Oseća list dole u stomaku, naherio se i golica ga. Ruke mu se već udrvenjuju, mora da ih pritisne uz telo. Pogleda se u ogledalu kod frizera u Bigdej aleji, a tamo imaju ogledalo u kom može da se vidi i iz profila, ako se nagne unapred i iskrene glavu. I tad se zaista uplaši. Ne može da se prepozna. Nos se pretvorio u šišarku, uši liče na dve rupe od detlića, a umesto kose kao da mu je iznad čela zasađena svetlozelena mahovina. Herman šmugne u haustor pre nego što ga Buca ugleda. I tu donese odluku, gurne prst u grlo, baš kao što otac ponekad radi nedeljom. Herman gurne prst toliko duboko da skoro može da

pipne list. I onda mu krene iz sve snage, sa sve užinom i one dve karamele koje je našao na putu do škole. List je još uvek crven i smrdi gore od patika za fizičko. Dašak vetra ga oduva na ulicu, kotrlja se niz trotoar, a onda nestane među kanalizacionim rešetkama. Herman se uspravi i već mu je bolje. Samo mu je krivo zbog onih karamela, pomisli to i zapita se da li ponovo da ih pojede. Pojede ih i krene polako niz Ulicu Gabelsgate. Tri plus tri plus tri je šuma,¹ kaže Herman glasno. Ali koliko je jedan puta jedan? To mora da je neka vrlo usamljena šuma.

Počinje kiša. Hermana ipak mrzi da pretrči poslednji deo puta. A kad skrene u ulicu, Kaucija otvori prozor u prizemlju i pokaže svoje zardalo i mršavo lice. Priča se da je Kaucija nekad bio domar kod Kralja u Ulici Dramensvejen, ali je dobio otkaz jer se zaljubio u belgijsku princezu koja je bila u poseti, ili zato što je Kralj otkrio da je on zapravo Šveđanin. Kaucija je ili vrlo glasan ili izuzetno tih. Danas je uglavnom tih, a to ima veze s tim što je ponedeljak.

– Hermansene – prošapće. – Dođi ovamo.

Herman jedva čuje šta je rekao. Približi se.

– Jel' možeš da mi vratiš neke flaše u radnju danas?

– Herman nema vremena – prošapće Herman. – Možda sutra.

– Sutra je, nažalost, novi dan – promrmlja Kaucija i polako zatvori prozor.

¹ Nprevodiva igra reči jer na norveškom reč „tre“ označava i broj „tri“ i „drvo“. (Prim. prev.)

Herman je u kupatilu go do pasa i zapira se, zajedno s ocem. Hermanov otac, naime, nikad ne jede a da se pre toga temeljito ne zapere. Ne pere on samo ruke, već sve od pasa naviše, a posebno pazuhe. Iako će da gustira samo jedno parče hleba uz fontanu želja, ipak mora da izriba torzo i promeni majicu. Na duže staze mu je to malo zamorno, ali je i u redu, da stoji tako go do pasa s ocem i pokazuje mišiće. Hermanove mišice još nisu baš bogzna šta, ali popraviće se, ako prestane da jede lišće. Uostalom, ogledalo je tako visoko postavljeno da može da vidi samo skalp, a otac je toliko visok da doseže skoro do plafona i mora da se sagne kad se češlja svojim sjajnim čeličnim češljem na koji je toliko ponosan. Hermanov otac je kranista.

– Da li si danas pravio neke gluposti ? – pita otac i pažljivo pogleda češalj pre nego što ga strpa u zadnji džep.

Herman mora dobro da razmisli.

– Koliko se sećam nisam – kaže.

– Tako sam i mislio. Da si nešto zabrljao, ja bih to video, zar ne?

Otac ga lupne po leđima i obojica se osmehnu. Herman zabaci glavu i podigne pogled ka ocu, i za trenutak ima osećaj kao da je ispod onog drveta u Frogner parku, ali s očeve glave ne otpada lišće.

– Jesi li video nekog anđela danas? – pita Herman.

– Nisam ni danas, ni jednog jedinog – uzdahne otac i namaže dezodorans ispod oba pazuha. Potom Herman pozajmi dezodorans, peče kao ludo, ali to je možda neophodno kad tako

dobro miriše. Onda čuju da je majka ispustila jedan tanjir na pod. To znači da je ručak spreman.

Danas je ponedjeljak, a ponedjeljkom se jede jelo od ostataka. To baš i nije Hermanovo omiljeno jelo. Uvek se pita od čega su uopšte ti ostaci, jer mu ono što jedu ponedjeljkom nikad čak i ne liči na ono što su imali za ručak u subotu ili u nedelju, i Hermanu se sve čini da je u taj misteriozni đuveč prošvercovana očeva jegulja. A danas nije ni posebno gladan. Kad nije gladan, otac ga uvek pita da nije bolestan, ili da možda nije rešio da prestane da raste. Sve u svemu, ostaci su jedna prilično nezgodna stvar.

Herman brlja po tanjiru, a napolju još pada kiša. Na simsu sedi jedan prljavi golub i zvižduće za sebe, a onda preleti na drugu stranu ulice i sedne na jednu granu. Baš ptice imaju sreće što im ne trebaju kabanica i šešir za kišu, pomisli Herman. Ali ako kiša pada četrdeset dana, kao u Africi, onda im možda trebaju guma za plivanje i disaljka?

– Jesi li bolestan, Hermane? Da nisi možda rešio da prestaneš da rasteš?

Otac priča s hranom u ustima i četvrti put dosipa. Biće da u đuveču jeste jegulja.

– Herman je već jeo – kaže Herman.

– Već? Gde? – pita majka.

– U Frogner parku.

– Ne smeš da jedeš između obroka – kaže otac. – Tako ćeš rasti samo u širinu, ne u visinu.

– Neće se ponoviti – kaže Herman i ponovo pogleda kroz prozor. Golub je otišao, ali kiša je tu, vertikalno pada s neba. Mora da je Bog baš dobar plivač, pomisli Herman, a tek Isus, koji je u mladosti hodao po vodi. Herman je ponosan što mu je otac

kranista. Jedno vreme se nosio mišlju da i on izabere taj put, ali budući da mu se u glavi zavrti i od stajanja na zemlji i gledanja naviše u krošnju drveta, biće da je malo verovatno da bi mogao da sedi na visini od najmanje deset kilometara i da istovremeno gleda dole i kukom podiže ogroman kabl i uvlači ga u šivaću iglu u Lilestremu.

Majka prebaci ostatke iz Hermanovog tanjira u svoj; majka je uvek najgladnija, ali je svejedno i niska i mršava. Ona radi u Jakobsenovoj kolonijalnoj radnji na uglu. Herman voli da ode tamo posle škole, a posebno voli miris aparata za kafu iza pulta. Baš je čudno da nešto što ima tako grozan ukus može tako lepo da miriše.

– Danas je jedna mušterija pokušala da opljačka kasu – kaže majka. – Bacao je paradajz i pretio nam grozdom banana!

– Nije valjda Kaucija? – pita Herman.

– Naravno da nije! On ne radi takve stvari.

– Koliko para je uzeo?

– Okliznuo se na koru od banane i pobegao!

Majka mora da spusti nož i viljušku koliko se smeje. A kad se majka smeje, vozovi iskaču iz šina, brodovi tonu i staje sat na gradskoj većnici. Otac polako uzdahne i sačeka dok ponovo ne bude tišina.

– Nije baš tako bilo, stara – uzdahne.

– Kao da je važno – kaže ona. – Jakobsenov sin je pozvao policiju i prijavio oružanu pljačku. Od paradajza je mislio da je krv!

– E taj naduvenko je baš pravi slabić! Trči u policiju i kad izgubi hemijsku olovku.

– Pa šta će, daje sve od sebe.

– Da. Tako što broji hemijske olovke i licka se.

Herman gleda oca i majku i razmišlja.

– Možda je to bio Gustav Vigeland – kaže.

Otac spusti nož i viljušku i još nekoliko puta uzdahne. Majka zameni tanjir s Hermanom i odjednom se nagne prema njemu, baš kao što se i Rubi nagnula, i on se ponovo malo unervozi, možda ipak nije izbacio ceo list, možda se pretvara u drvo, a da toga nije ni svestan.

– Sutra moraš da se ošišaš – kaže majka.

Hermanu lakne.

– Nema problema.

– Ne zaboravi da treba da odeš i do dede.

Herman tako odmahne glavom da mu se šiške razlete na sve strane i nekoliko dlaka se pospe po stolu.

– Herman nije zaboravan – kaže.

Majka očisti dlake i ponovo pogleda Hermana.

– Izgleda da ćeš morati da počneš da nosiš mrežicu za kosu! – nasmeje se majka.

I Herman se glasno smeje, ali ne tako glasno kao majka, jer ne može. Dok se oni smeju, otac odjednom skloni sve sa stola a na pod mu ne ispadne čak ni čačkalica.

Kad kaže da mora da radi domaći, Herman ne mora da pere sudove. Zbog toga to obično kaže posle ručka. Ode u svoju sobu, izvadi radnu svesku i napiše: *Frogner park Gustava Vigelanda. 58 figura na mostu. 4 granitna guštera. Ružičnjak. Lavirint. Plato s Monolitom. 8 kapija od kovanog gvožđa. Zapadni plato. Točak života.* Dugo razmišlja o poslednjoj rečenici. Nije sasvim siguran, ali je ipak piše: *I Herman se slaže da je to bio jedan lep dan.* Pošto je to završio, sedi i gleda kroz prozor. Mrak je već tu.

Čudno je da mrak može da se vidi, razmišlja. Ali globus svetli, on stoji u prozoru i nikad se ne gasi. On ga zavrti, zatvori oči i zaustavi ga kažiprstom. Adapazari! Izbriše poslednju rečenicu i umesto nje napiše: *Kad porastem biću kranista ili ću oputovati u Adapazari!*

Pre spavanja s roditeljima sluša Fontanu želja. Iako nikome od njih danas nije rođendan, tako da nema čestitki za njih. Hermanu psalmi zvuče tužno i nada se da nikome neće pasti na pamet da se za njegov rođendan pusti *Veliko belo stado*. Dok Edi Kalvert svira trubu jednom vojniku u Bardufosu, otac ode do kupatila, i oni shvate da je on već ponovo gladan.

– Vreme je da se dignu jedra – kaže majka podižući pogled s pasijansa. – A tad kapetan mora da bude na brodu, jelda?

– Ahoj! – kaže Herman i odmaršira u kupatilo gde se otac go do pasa brije. Njegova brada raste tri puta dnevno i pet puta nedeljom. Herman mu se popne na leđa, ali kad dođe do ramena i obojicu može da vidi u ogledalu, zavrti mu se u glavi i polako klizne dole. Otac se nasmeje i gurne glavu pod česmu. Herman osamnaest puta presavije tubu s pastom za zube, pritisne što jače može i uspe da istera jednu gromuljicu. Baš je čudno da se tube s pastom za zube nikad ne isprazne.

– Laku noć – kaže Herman.

– Laku noć – progrgolji otac.

Pošto on legne uđe majka i ugasi svetlo, ali globus ostane da svetli. Ona sedne kraj kreveta, pomazi Hermana po kosi i malo ga prošašolji. Herman to voli. Obično to radi kad mu kosa previše poraste i treba da ide kod frizera. Herman reši da se ne podišča mnogo, jer će tako uskoro morati ponovo kod frizera, a majka će ga pomaziti po kosi, prošašoljiti i glasno se nasmejati.

Ona oprezno zatvori vrata, a Herman se odjednom seti Rubi, one njene ogromne riđe kose; nije nemoguće da u toj kosi ima ptica, možda zimovka, ili kolibri, on sigurno može da stane. I to ga podseti na list koji je progutao, to je jedna od čudnijih stvari koje je uradio, dobro će promisliti pre nego što uradi nešto slično. A onda začuje vetar napolju, večeras peva neku čudnu melodiju, šunja se ulicama sa probušenim harmonikama i zapušenim trubama. Ali on nikad nije video lice vetra. Uskoro začuje majku i oca u dnevnoj sobi, oni srećom imaju lica. Herman pomisli kako mu je žao vremena koje svi troše, a neki ga čak i ubijaju. Potom sanja mnogo toga čega se ne seća. To ga zapravo malo nervira.

Herman je izračunao da do škole ima osam stotina četrdeset dva koraka. Ali samo kad ide sam, ne kad žmuri i kad je bez šešira za kišu. Kad sa ocem ide ulicom Dramensvejen treba mu samo osam stotina šesnaest koraka, jer otac ima neobično dugačke noge, i da ne bi zaostajao Herman mora da pusti korak koliko god može. Majka obično stoji na prozoru i maše im obema rukama jer se Jakobsenova kolonijalna radnja otvara tek u devet. Kad malo odmaknu, čuju je kako viče, a onda im baci užinu koju Herman uvek zaboravi. Hermanova majka prilično dobro baca; jednom mu je bacila užinu sve do bulevara Bigdej aleja, a do tamo ima čitavih sto trideset i osam koraka. Herman je samo otvorio ranac, i tačno između pernice i knjige iz poznavanja prirode uletela su dva sendviča s kozjim sirom i dva s parizerom.

Zastali su kod ugla na kom je Jakobsenova radnja. Otac ide niz ulicu Munkedamsvejen, do gradilišta u Viki. Herman ide pravo. Otac se sagne do njega i dah mu miriše na cigarete i kafu.

– Jednog dana ćeš sa mnom u kran – kaže.

Herman skrene pogled.

– Da. Tamo gore možda možeš da vidiš skroz do Amerike?

– Do Amerike! I još dalje! Mogu da vidim toliko daleko da na kraju ugledam sopstvena leđa!

– Au – kaže Herman.

– To je laž – kaže otac tiho. – Mogu da vidim do rta Nesoden. Ne treba lagati i izmišljati, jelda?

– Bolje ne.

Otac se iznenada uspravi, počne da kopa po zadnjem džepu i izvadi svoj čelični češalj.

– Sad je tvoj – kaže svečano. – Čuvaj ga.

Herman oprezno uzme češalj. Sija se, težak je i prijatno ga je držati.

– Ali čime ćeš ti da se češljaš? – pita.

– Samo proturim glavu iz kрана i vetar je moj češalj – kaže otac, a onda pođe velikim koracima niz Munkedamsvejen i nestane iza jata golubova koje iznenada poleti.

Ispred Crvenog Kksta stoje jedna kola hitne pomoći s ogromnim ogledalima sa obe strane. Herman se sagne i ugleda svoje lice, i sad je opet čudno, kao da se čitavo lice sastoji samo od jednog ogromnog nosa, ali barem više ne liči na šišarku. Provuče češalj kroz kosu, češalj ga zagrebe po koži glave i to ga prilično zaboli, ali to možda tako mora, možda elegantna frizura mora da boli. Utom Herman iznenada ugleda da u kolima hitne pomoći neko leži; jedan prastari čovek sa staklenim očima koje uopšte ne trepću. Usta su mu otvorena rupa bez zuba, a koža je modra i zategnuta kao klizački triko. Herman se strese, otrči malo niz ulicu i razmišlja o svom dedi u krevetu s baldahinom. Eto, sad je izgubio račun koraka pa može da hoda i zatvorenih očiju. Rekord mu je dvadeset šest koraka, ali to je postigao usred polja prošlog leta. Zatvori oči i počne da broji. Osam. Dobro je. Petnaest. Još uvek je vrlo dobro. Ali kad stigne do dvadest dva potpuno stane. Nagazi nešto mekano što skikne. Herman otvori oči i sretne se s pogledom jedne lisice. Malo iznad stoji neko plave kose i kaže:

– Pazi, bre, malo, derište jedno!

Herman pogleda na suprotnu stranu i pipa rukama ispred sebe.

– Nisam ja nikakvo derište. Ja sam slep i zalutao sam.

Herman teturajući se iskorači na Bigdej aleju, pipajući obema rukama ispred sebe. Troja kola iznenada zakoče, a jedan autobus se zamalo parkira u Melhausenovu poslastičarnicu. Herman šmugne iza ćoška kod Langbrekeove knjižare i već tu čuje kako tamo u školi zvoni.

Školsko dvorište je potpuno prazno, kao da su ulazna vrata ogromni usisivači. Nema čak ni jedne jedine užine. Herman se šunja uz ogradu i smišlja šta ovog puta da kaže. Sve je vrlo tiho. Možda su svi mrtvi pa neće morati u školu, razmišlja Herman. Ali kad uđe u hodnik, čuje kako se u učionicama peva psalm, i to je malo strašno, u svakom slučaju je vrlo tužno, skoro da je tužnije nego kad u fontani želja pozdravljaju one koji imaju više od sto godina. Okači somotsku jaknu, sačeka da završe s pevanjem, pokuca na vrata i otvori pre nego što učitelj odgovori. Bure stoji za katedrom i zuri u njega, čelo mu je već prekriveno kredom, a štap drži kao mač. Rubi sedi u redu do prozora, deluje kao da će crći od smeha. Bure korakne prema njemu, a Bure je ogroman, najveći učitelj u školi, širok je koliko i visok, a prilično je visok. Priča se da je jednog sedmaka izbacio kroz prozor najvišeg sprata i četrdeset minuta ga tako držao za uvo, ali to je izgleda bilo pre rata.

– Koji ti je današnji izgovor, Hermane Fulkte?

Ne može da kaže da je iznenada oslepeo i zalutao u Gamlebijenu, jer je to već jednom rekao.

– Morao sam da spasem jednu staricu koju je napala lisica – kaže Herman.

Bure se još približi, sad štap drži obema rukama, izgleda kao da će ga svakog trenutka prelomiti. Šake su mu kao glavice

karfiola. Herman se pita šta je uradio onaj tip kojeg je držao za uvo. Počinje malo da mu kuva u stomaku.

– Aha, lisica. A gde se ta lisica pojavila?

– Pojavila se baš u Bigdej aleji.

– Tako znači. U Bigdej aleji. Možda bi mogao da nam ispričaš kako si savladao tu neman?

Učionicom se polako širi smeh, od klupe do klupe. Rubi samo što nije prasnula u smeh. Herman se oduvek pitao da li je smeh zapravo neka bolest, jer majka uvek kaže da je zarazan.

– Kad sam ja priskočio, lisica je već bila mrtva. Visila joj je oko vrata, otrovana. Mogu li u WC?

Smeh je sad zarazio sve, na licima su im ogromni otvori iz kojih dopiru različiti zvuci. Neki su toliko bolesni da moraju da udaraju rukom o klupu. Ali Bure je još zdrav. Na čelu mu se pojavi osam vodoravnih bora i na obraze mu pada prah od krede.

– Sedi – kaže umorno. – Ako možeš da istrpiš za toliko.

– Moći ću – kaže Herman. – Ionako će uskoro zvoniti.

Buretu se na čelu pojave još tri bore, i Herman požuri ka redu do prozora. Odatle ima pogled na crkvu, i oduvek se pitao šta je više, crkveni toranj sa zlatastim bakarnim šiljkom ili očev kran. Pretpostavlja da je viši kran, kako bi inače uspeli da naprave toranj? Dve klupe ispred njega sedi Rubi, i kad joj spoljna svetlost padne na kosu, onda deluje kao da gori, baš kao kad sunce padne na bakarni šiljak pa zasija čitav toranj. Ali danas je toliko oblačno da čak i ptice moraju da stoje u redu. Bez obzira na to Rubina kosa je lepa. Hermanu se sviđa što ona sedi ispred njega. Oni koji sede u poslednjem redu su gori. Glen, Bjernar i Kašten. Već su pretukli jednog sedmaka, zapušili WC i popušili pola pakle cigareta. Nije baš bezbedno sedeti ispred njih, posebno kad

nemaš oči na potiljku. Rubi se odjednom okrene prema njemu i isplazi mu se. Skoro da liči na crveni list. Herman mora glasno da se nasmeje. Bure ga je već držao na oku, podigao je štap, izbacio donju usnu i oduvao krelu s nosa.

– Na tablu!

Herman polako ide između stolova. Pita se šta će Bure danas da pita; koliko je visok Monolit, koliko želudaca ima krava i šta će joj, ili o putu jele od šume do nameštaja. Herman oseća kako postaje sve manji i manji, uskoro neće biti sebi ni do kolena, a kad stigne do katedre toliko je mali da se ogleda u Buretovoj desnoj cipeli, i seti se da danas treba da se šiša.

Bure mu tutne krelu u ruku, teška je kao balvan, kako će da dosegne tablu? Dole kod Buretovih nogu ne miriše baš najbolje. Možda će morati da nacрта Afriku, ili zgradu u Eidsvolu sa zastavom na vrhu, ili će ga Bure možda uhvatiti za levo uvo i pustiti da visi kroz prozor? Barem im je učionica u prizemlju.

– Napiši jedno „i“ sa tačkom iznad! – kaže Bure.

Imao je sreće. Herman odmah poraste barem jedan metar, dosegne tablu kredom, nacрта jedno besprekorno „i“ i ušrafi mu jednu solidnu tačku.

– Šta bi to trebalo da bude?

– Jedno „i“ sa tačkom iznad – kaže Herman zadovoljno.

– Ma nemoj mi reći.

Herman se zbuni, pogleda u tablu, pa u učitelja, pa opet u tablu. Bure se nadviije nad njim poput podgojenog znaka pitanja.

– Rekao sam da napišeš jedno „i“ sa tačkom iznad. Jel' tako?

– Herman nije zaboravan.

– Jesi li ti to bezobrazan?

– Ja sam Herman Fulkt.

Bure kao da diže ruke, uzme mu kredu, nagne se tromo ka tabli i nacрта još jednu tačku iznad „i“.

– Kad vam kažem da napišete jedno „i“ sa tačkom iznad, treba da nacrtate *dve* tačke! Upamtite!

– Hoćemo.

Herman požuri za svoj sto, ali pre nego što stigne do njega Rubi mu u ruku tutne jednu ceduljicu. Kad sedne, Herman je pažljivo otvori i pročita: „Voliš li riđu kosu? Pozdrav, Rubi.“

On počne da joj piše odgovor, ali onda zvoni, i sad je prekasno. Rubi ide na ručni rad, a Herman ide na tehničko dole u podrum. Bolje da joj sutra pošalje poštu avionom, ili možda golubom, ako uspe da uhvati jednog na trgu Ulafa Bula.

Na tehničkom tako jako miriše lepak da se Hermanu maltene zavrti u glavi. Lepak stoji u ogromnim kantama pored radijatora i liči na truli žele. Herman pravi herbarijum, i već se raduje proleću, kad će ići na poluostrvo Bigdej i brati šumske breberine, a na Nesodenu će možda naći zvončice i nezaboravak. Kartona još nema, uvek kasni na čas, sigurno sedi u svlačionici i flertuje s čistačicom.

Odjednom se pored njega stvore Glen, Bjernar i Kašten.

– Zašto ne ideš na ručni rad s devojčicama? – pita Glen.

Herman pokuša da podigne pogled, ali to je tako neobično teško da mu treba barem kran da bi uspeo.

– Onda bi mogao da heklaš podmetače za lonce i da njima brišeš dupe! – nastavi Kašten.

– Šta je pisalo na cedulji? – pita Bjernar.

– Kojoj cedulji?

Herman baš i ne ume da laže. Kao da mu donja usna padne i postane ogromna kao pijačna torba.